

imod os i Stedet for, at de skulde vende deres Bitterhed imod sig selv, fordi de overhovedet nogen Sinde have kunnet være saa fantastisk anlagte at lulle sig ind i den Drøm. Venstre har, som sagt, ikke paa noget Punkt stillet en Brændevinsskat i Udsigt. Det, Venstre har gjort, er, da disse Skattelove blev forelagte, at det for det første tog energisk Afstand fra den Sammenkobling, som ganske vist ikke formelt er til Stede i nogen Lovparagraf, men som Regeringen en Gang fremsatte som sin Vilje. Jeg havde den Ære her som Ordfører paa Partiets Vegne oprindeligt at tage Afstand fra Sammenkoblingen, da jeg havde omtalt de 2 direkte Skattelove. Dem omtalte jeg den Gang meget rosende og har ikke fortrudt den Ros, jeg den Gang ydede. Jeg vil benytte Lejligheden til at sige, at vor Kærlighed er ikke bleven mindre i Aarenes Løb. Det er muligt, at mange, som den Gang saa paa Lovene som noget særdeles ekstra, og som have overdrevet dem den Gang, nu se, at de ikke ere saa glimrende, som de den Gang troede; det er muligt, men saadanne findes der ikke, saa vidt mig bekendt, i Venstre. Vi saa den Gang meget nøgternt paa Lovene. Vi saa, at de indeholdt et Fremskridt, og derfor tiltraadte vi dem med Ros, og ganske saaledes se vi paa dem endnu. Jeg havde, som sagt, den Gang den Ære at føre Ordet og protesterede da imod denne Sammenkobling af Lovene af forskellige Grunde, men navnlig fordi vor politiske Erfaring har vist, at det her i Landet er meget vanskeligt at komme til en Overenskomst om en Toldlov. Vi have i en Menneskealder arbejdet paa at faa en Toldlov, vi ere fremdeles blevne ved at arbejde derpaa, det gjorde vi ogsaa i 1897. Men naar vi nu af Erfaring vidste, at det var vanskeligt at faa en saadan, ønskede vi netop ikke en Sammenkobling, for at ikke denne Vanskelighed skulde lægge sig som en Sten i Vejen ogsaa for de 2 direkte Skattelove. Vi saa nemlig ikke, at der mellem disse Love i Virkeligheden var finansiell eller logisk Forbindelse.

Vi modsatte os altsaa Sammenkoblingen, men ikke alene derved viste vi, at vi ikke syntes om den Sammenkobling, som de Herrer nu tale for og underhaands have arbejdet for hele Tiden, medens de officielt — for det have jo de moderate gjort — have taget Afstand fra Sammenkoblingen. De Herrer moderate ere vante til — hele deres Politik er saadan — at sige et og gøre et andet. Ja, saaledes bar de sig ad forud for Forliget. Der var

ingen, der vare mere energiske Modstandere af Forliget end netop de moderate. Naar de stod ude i Landet paa Talerstolene, bekæmpede de Tanken om et Forlig. Det ville vi ikke have med at gøre, sagde de, hvor kunne I mistænke os for det? Det er en slem Mistænkeliggørelse, som de Herrer altid fare ud med imod os, vi ere ikke til Sinds at slutte et Forlig. Saaledes gik de til Valg, og saaledes kom de herind og sagde det samme, indtil de pludselig stod her med det Forlig i Haanden, som de havde lavet mod deres Vælgeres Ønske. Saaledes handlede de Herrer den Gang, de sagde et og gjorde et andet. Ganske paa samme Maade have de baaret sig ad med Skattespørgsmaalene, idet de officielt Gang efter Gang, have sagt: Vi ere imod Sammenkoblingen. De have skrevet i deres Betænkning: Sammenkoblingen kunne vi slet ikke tiltræde. Men nu, naar det endelig kommer til Stykket, da de tro, at de kunne slaa et politisk Slag — for det er jo ikke andet end en politisk Intrige, ret beset bundet det der — vedkende de sig ganske ærlig Sammenkoblingen. Vi andre, som have gaaet herinde og set paa deres Arbejde i disse Aar, vide godt, at de underhaands hele Tiden have kæmpet for denne Sammenkobling, men, som sagt, officielt have de været imod den.

Ikke alene vare vi altsaa imod Sammenkoblingen i 1897, men med Hensyn til Brændevinsskatten viste vi tydelig nok, at det ikke var vor Mening at give en Brændevinsskat for denne Toldlov. Denne Toldlov er fra Venstres Side ikke lavet for, at der skal gives en Brændevinsskat for den. Jeg træder ikke op mod Toldloven og siger: Det er et daarligt Forslag, Venstre her har lavet, for det er ikke et daarligt Forslag. Efter min Mening er det et moderat Forslag, men den Toldlov, Venstre her har lavet er et Fremskridt, og selv om man paa enkelte Finanstoldsatser maa slaa noget af, er det ogsaa et Fremskridt. Men dette moderate Fremskridt er ikke bragt i Stand, for at det skal købes med en Brændevinsskat paa 5 Mill. At det er et moderat Fremskridt, have vi en af de moderates bedste Mænds, ja den bedste Mands Ord for. Han stod nemlig op, jeg tror det var i Maj Maaned 1897, og sagde, at det var den mest moderate Toldlov, der nogen Sinde var gaaet fra Folketinget til Landstinget, og han tvivlede om, at det Tilbud vilde blive taget.

Nej, man havde ikke tilsigtet fra Ven-